

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святках.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Справозданє посла д-ра Окуневского в Косові.

(Допись „Буковини.“)

В великій сали готелю Шапіра в Косові відбуло ся дня 3-го вересня с. р. справозданє д-ра Окуневского з его посольскої діяльності в радї державній. Сала була битком набита так, що й рушитись нікуда; багато людей стояло в сїнях і на дорозі перед вікнами. Предсїдателем зборів вибрано о. Добрянського з Соколівки. Перший забрав слово комісар правительственный п. Свейковський і поучував зібраних і предсїдателя, як мають заховувати ся. На те др. Данилович удїлив також комісареві поучене, що він не сьміє забирати публично голосу і з своїми увагами має звертати ся до предсїдателя; зрештою повинен комісар видалити зі салї двох узброєних жандармів. Коли на се комісар відповів, що жандармів не видалить; бо се его асистенція, запротестувало против сего зібранє на внесене дра Даниловича. Так то учасниками зборів були також два узброєні жандарми.

По сїм удїлив предсїдатель слово д-рови Окуневскому і він здав справозданє зі своєї діяльності.

Передовсім підніс посол, над чим рада державна радить і що може постановляти. Згадав дальше про свободу слова, яка прислугує послови в радї державній. Опісля вичислив кілька посольських внесень. Досить обширно говорив про розпорядженя язикові для Чехії і яка з сего опісля буча взяла ся, як Німці обструкцією ударемнили дальші обради в радї державній. Посол одобряє слушні домаганя Чехів о їх бесїду, однакж виступає против розпорядженя, бо ті розпорядженя видало міністерство Баденього на свою руку, без порозуміння з радою державною або чеським соймом. Дальше згадує посол взагалї про справи національні. В радї державній шість націй ворожо против себе виступають: Чехи й Німці, Словінці й Італїянци, Поляки й Русини. Вясиює опісля, що то є автономія країв, а що автономія народів. Посол заявляє ся за автономією народів. Звертаючи ся до наших домашних справ, заявляє посол, що справи сї чисто партійні в радї державній порушувати не можна, бо там над далеко важнішими справами радить ся. Впрочім посол є того переконаня, що Русини в радї державній не повинні на партії ділити ся. Дальше згадує посол про справи повітові, про дороги, котрих будову давно розпочато, а ще до тепер не докінчено; про громадскі додатки до податків,

що в деяких селах они за великі, а в деяких нема майже жадних або дуже малі; згадує про просьвіту народну в Косівщині, яка она мала, про те, що по школах мешкають жандарми. Управа повіта полишає багато до жаданя. Народ не просьвічений, зле материяльно стоїть. Тут треба шукати причини еміграції наших людей до Америки, а не в агітації сьвященників. Сьвященство наше патріотичне, не треба нам сьвященників з Риму. Гуцул впрочім не потребує Канади; Канада тут же в лісах камеральних, де є добрі зарібки. Лишень Гуцул сам собі винен: темний, дає опшукувати ся всяким лихварям і неморальний. Хороби полові розпаношили ся по горах. Гуцулки за скоро віддають ся і приводять на сьвіт слабе потомство. Посол заявляє ся за тим, щоби родичі віддавали доньок в пізнійшій віку, не як тепер у 14 літ. Посол заявляє ся также против подільности мужицких ґрунтів і домагає ся закона, щоби сестрам належав ся лиш сплаток.

Се зміст справозданя посла Окуневского.

Олекса Пітилек із Річки жалувє ся на війта й громадского поліца, котрі беруть у людей гроші за шарварок і не виказують се до видїлу повітового.

Др. Данилович із Кут промовляє довше з запалом; зібрані перебивають ему в одушевленю бесїду гучними оплесками, „Ви памятаєте добре, — говорить др. Данилович — що від коли в нас настала ера конституційна, ще жаден посол не ставав перед вами. Се перший посол, що здає справу зі своєї діяльності перед вами, бо се народний посол, се посол, котрого ми собі самі вибрали. Косівщина не добре списала ся при послїдних виборах, однакж ви, тут зібрані, єсьте за порукою, що так дальше не буде. Ви по сих зборах розійдете ся по селах і удїлите другим того одушевленя, котрого тут зазнаєте. Робота наша і заходи марне не підуть. Капля з каплею з часом пробиває діру в найтвердшій скалі. Так і наші змаганя з часом уквітчають ся успіхом. Початком сего єсть вибір д-ра Окуневского.

Яко від заступника народного жадаетмо від него, щоби в Відни ішов з тими послами, котрі борють ся за поліпшенє долї робучого народа без огляду, до якої народности ті послї належать. Посол багато може зробити. Він є, так сказати-б, голосом совісти. Сама присутність такого посла зупиняє иньших послів, що они не ухвалюють законів на шкоду народа.

В кінци ставляє бесїдник внесєня ухвалені зборами одноголосно:

Зібрані звивають посла, щоби він придержував ся одинокої народної рускої радикальної партії і щоби підпирив і поста-

вив як найскорше в радї державній внесєня відповідно до програми радикальної а іменно:

Заведенє загального безпосередного, рівного права голосованя і знесєне всяких курій;

Викуп ґрунтів більшої посїлости на власність народа і відданє ему тих ґрунтів в уживанє, як також відданє в уживанє народови ґрунтів камеральних.

Подїл Галичини на дві провінції: східну руску і західну польську і заведенє в рускій часті Галичини руского язика яко урядового по всіх урядах і школах.

На се заявив посол, що він годить ся на знесєне курій, був би однакж за заведенєм плурального голосованя; а що до викупу ґрунтів, те се справа досить далека і посол був би за тим, щоби камера добровільно відпродавала мужикам ґрунта. Натомість годить ся цілковито на подїл Галичини і думає, що се буде відповідати не лиш правам Австрії, але й історичному польському праву.

Сулятицький з Березова інтерпелює посла, чи правда, що з новим роком побільшенє буде число урядників і що старшина войскова має дістати більшу плату. Бесїдник думає, що замість тим старшим підбільшувати платню, належало би підбільшити простому жовнірови, котрий тяжко гарує тих три роки при войску. Бесїдник заявляє ся за подїлом Галичини, представляє зібраним, що діти по селах не користають з науки, бо замість учити їх чогось хосєнного, мучать малі діти польською бесїдою та патріотичними польськими нїсенїтницями. Вкінци вносить, щоби завізвати иньших руских послів, щоби они або заступали нарід або зложили мандати.

По відповіді д-ра Окуневского на внесєне Сулятицького ухвалено послови одноголосно вотум довірїя.

По зборах лишив ся ще посол у Косові і люди сходили ся до него з всілякими жалобами, котрі він вислухував і — коли було можна — особистою інтервенцією у видїлі повітовім і в старостві полагоджував.

Посол Окуневский.

Кілька слів до справозданя д-ра Окуневского з его діяльності посольскої в радї державній.

Дня 3. вересня здав справу в Косові др. Окуневский з своєї діяльності посольскої в радї державній. Справозданє се важне тим, що оно кидає ясне світло на саму особу посла. (Ми подаємо его на першій місци).

Та позаяк посол др. Окуневский яко заступник руского народа в радї державній і в соймі займає визначне місце на нашій горизонтї політичній, тому ми думаємо, що характе-

ристка посла, его переконань і змагань політичних є не малої ваги для всякого, кому лежить на серці доля руского народу. На справозданю в Косові висказав посол далеко більше як у радї державній свої погляди і змаганя політичні.

З тої то причини думаємо, що сих кілька слів не будуть лишніми.

Передовсім належить піднести, що справоздане про діяльність посла у радї державній випало зовсім блідо і недокладно. Вправді говорив він довго, однакж говорив про справи, не маючи жадної звязи з радою державною і більшу половину его бесіди займало справоздане із сойму. А надто розповідав посол про багато поодиноких злучаїв, котрі з предметом бесіди не мали ніякої звязи. А коли до сего додати то, що посол говорив без найменшої системи, перескакував від одного предмету до другого, мішавши їх немилосерно проміж собою, тож і можна уявити собі, яке вражінє зробила его бесіда на слухачів.

Не можна було також не замітити, що посол здає справу надто вже доляльно. Коли-б хто був не бачив бесідника, а тільки слухав его річ із сусідної кімнати, ніхто би не міг був набрати переконаня, що се говорить радикальний посол др. Окуневский. Таке справоздане міг був дати і товариш Окуневского, що не має на собі марки радикала.

Прошу лишень зміркувати, що посол не згадав ні марним словечком про славні на весь світ вибори галицькі, ані про інтерпеляції за ті вибори, про змаганє послів поставленя гр. Баденього в стан обжалованя за ті-ж вибори, про комісію легітимацийну в тій справі і т. д. так, наче би посол бояв ся єю справу порушувати. Не згадав дальше посол ні про нових послів, котрі сеї каденції перший раз заїшли в радї державній, себто про соціалістів і радикалів. Се-ж певна річ, що про се згадав би був посол котрої небудь партії. Аг-же се люде, що вийшли з V курії, котра у нас є предтечею загального права голосованя, се люде, що заступають (в свій спосіб) виключно інтереси простого, робучого народу, називають ся провідниками народу і в певних злучаях і околицях є безспірні ними. Коли говорив посол про справи повітові в Косівщині, не згадав він ні марним словечком про виборчі надужитя в Косівщині, коли тимчасом сам був свідком, як жандарми розвязали безправно перє виборчі збори на Старах Кутах. На схарактеризованє славної, а послови дуже добре знаної господарки громадскої в Косівщині не найшов посол ніяких слів, як тільки: „що нігде не бачив вийтів, котрі би більше ішли в розріз із моралею, як у Косівщині“. Се є дуже великий і зовсім невинний і позбавлений всякого значіня загальник. Се на посла „радикала“ занадто велика доляльність і поблажливість для надужитя.

Але також і висказані послом погляди зовсім „не радикальні“ і показують наглядно, що посол висказав їх — не знати чому.

Закурив ся посол моральністю і житєм фамілійним Гуцулів і думає, що коли так дальше піде, то через якийсь час не лишить ся Гуцула й на показ. До такого страху перед будучністю довело посла то, що після погляду посла у Гуцулів занадто слаба вірність супружеска, що Гуцулки віддають ся на 14-тім році для ґрунту і через то видають на світ слабе потомство, що поміж Гуцулами вкорінили ся слабости полові, що Гуцула лихварі ліцитуєть і що він темний і невчений. За се все винить посол самих Гуцулів і кличе наче старозавітний пророк: Покайте ся!

Поминувши вже то, що на зборах були самі чільні і більше або менше образовані Гуцули, котрі певне такого життя не п овають, поминувши то, що Гуцули всі хлоп у хлона здорові як дуби, поминувши дальше чисто проповідничий, моралізуючий і для слухачів дуже неприемний тон, в яким посол свої погляди висказав і поминувши вкінці дуже грубу омибку посла що-до уставів в справах фамілійних (посол іменно думає, що закон не може постановити мінімум літ до вступленя в стан супружеский, коли тимчасом австрійський закон цивільний се справді постановляє) поминувши все то, не згоджує ся се ні трохи з поглядами радикалів, що посол звалює

всею вину за те на голови Гуцулів. Вжеж як радикал повинен був посол, коли ті справи порушував, показати на ті хиби нашого устрою суспільною, котрий Гуцула до сего доводить, дати ему пораду і поміч, як з сего вийти, а ні лиш ганьбити его.

Стараймо ся усунути по зможі причини его чорної долі, просвітити его, дати ему замість неморальної забави якусь иньшу моральну, а тоді, коли Гуцул буде освідомлений, коли він побачить ту пропасть, у котру лізе, то певне заверне ся. Але до сего не вистанє накричати на Гуцула раз у рік, що ти сякий, такий, ти піяк, ти неморальний, ти туман і т. д., але до сего треба позитивної роботи, до сего треба хотьби там у яким Яворові читальню заложити.

Тому то доневне подумують радикали, що не совісно винити самого Гуцула за те, що він темний, межи тим, коли сам посол опісля-ж говорив, що в Гуцульщині не мешкає в школі учитель але жандарми, а й у тих школах, де они є, — як сказав селянин Сулятицкий із Березова — замість чогось хосенного мучать дітий і ніколи їх не вивчать польскої бесіди та всіляких патріотичних історій про Ванди та Кракуси: не совісно винити Гуцула за те, що в гірських селах поміж народом розвинені хороби полові, бо всім же звісно, що сі хороби занесені в гори людьми чужими або Гуцулами з війська; не совісно винити Гуцула за те, що він попадає в лихварске павутинє, коли оно розсованє по всіх горах і коли Гуцулови де инде нема де зажити ся; не совісно винити Гуцула за те, що ему жид ліцитує ґрунт за довги, котрі він не в силі сплатити, або що Марійка Теглій, бідна вдова, не понимаюча формальностей правних, за намовою несовісного жид-павки не стала на термін у суді і через те жид підступно виграв процес против неї. Та при сїм не повинен був поминути посол того, що всяка лихва і неморальність діє ся на очах нашого „патріотичного“ свьященства, котре тому всему з найбільшою рівнодушністю приглядає ся, і не повинен був поминути то, що в Косівщині з тою лихвою і неморальністю вишні чинники рука в руку тримають і підпирають єї, що отже тут не вина непорядних Гуцулів, але цілком кого иньшого.

А посол не тільки що винуватить за се все самих Гуцулів, але ще кличе із свьятим обуренєм: „Покайте ся, сякі-такі сини! бо як так дальше буде, то й я, ваш віденьский заступник, нічого вам не поможу!“ Ну — се вже не лишень не по радикальному, але й не по демократичному.

Також заявив посол свій погляд на справу поділу мужицких ґрунтів. Поглядови сему ніяк не можна відмовити ориґінальності, але й ніяк не мож ему приписати обдуманости.

Посол іменно заявив, що він є за обмеженєм подільности ґрунтів і то в той спосіб, щоб доньки не діставали пайок тільки сплату ґрiшми. І хоче посол на се відповідного закону. Такий ориґінальний погляд заінтригував усякого. Питали ся опісля приватно посла, до чого він зміряє, а посол без обиняків відрізав, що ему ходить о те, щоби руска нація не вигибла. Як бачите, все ориґінальне. Тількиж звичайним, мужицким розумованєм ніяк не збагнеш, що снїльного поміж такою неподільністю ґрунтів, а захованєм рускої нації. На се відай також треба ориґінального розумованя. Бо розумованє звичайного смертника ось таке показує:

Коли наслідники дістають сестрині пайки, а за жінкою нічого не беруть, то се так само, як тепер, що сестрам дають пайку, алей за жінкою беруть, вийде отже те саме, що й тепер є і в той спосіб розкавалкованю землі, чого так посол боїть ся, не зарадить ся. З сего виходить зовсім ясно, що коли теперішня подільність ґрунтів загирює руску націю, то не спинить сего і пропонуваня дром Окуневским неподільності.

Після сего зовсім непонятно, в якій ціли стріляє др. Окуневский такі — ориґінальності. Агже мусить ему бути звісно, що нарід на вічах усюди зовсім рішучо заявив ся против неподільности.

Дальше заявив др. Окуневский свій погляд на справу права загального голосованя. Тут заявив ся посол за знесенєм курій, але при

тім за так званним плуральним правом голосованя (щоби декотрі горожани мали по 2 або й 3 голоси). Сей погляд зовсім не є ориґінальний але, як для селяньского посла, вельми характеристичний. Ориґінальний не є, бо таке право голосованя заведено вже в Бельгії. Але там оно заведено яко *malum necessarium*, бо нарід домагав ся загального голосованя, пануючі-ж класи, котрим грозила через то втрата мандатів, не хотіли дати. Коли-ж опісля робітники підняли загальний стрейк за своїми правами політичними і коли пануючі верстви побачили, що круто, даля они народови загальне голосованє, але вдерли для себе хоть що то, аби вже зовсім не піддати ся і з сего вийшло плуральне голосованє, котре всі вважають за чисто переходову фазу до правдивого загального голосованя. Характеристичний же сей погляд тому, що хіба нема другого такого народного посла, котрий вибраний в опозиції робучим народом щоби старав ся о таке право голосованя, котре виходить на шкоду народа і на шкоду таких же кандидатів як др. Окуневский.

Але ще треба завважати, як і при яких обставинах заявив посол сей погляд. Посол іменно у своїм справозданю забув про єю справу згадати (як і про много иньших), аж коли на зборах порушено єї і завізвано посла, щоби в радї державній поставив внесенє о заведеню загального голосованя і знесенєм курій, заявив посол, що він є за знесенєм курій, а що-до загального голосованя, то він є тої думки, що вже радше би плуральне голосованє і т. д. Отже вільно послови мати свої ориґінальні і характеристичні погляди, але знов не вільно мало-важити собі досвід на тім поли. Агже загальне голосованє пропадеє ся в нас не від сьогодні і оно вже виробило собі в нас певну форму і зискало симпатію всенародну. На вічу треба вже мати вироблений погляд а не хитати ся, що може, здає ся, чи би не ліпше — і тим кинути поміж нарід сумнів, що властиво з сим голосованєм, чи справді в тім проекті загального голосованя щось зрадливого є, чи може посол нам уже щось микитить?! А вжеж від посла, котрий займає ся кілька літ виключно політикою, можна жадати, щоби він принайменше на справу права голосованя мав ясеній погляд! Се найліпше характеризуює ту брак непохитности політичної дра Окуневского, котрий все боїть ся рішучости в квестіях політичних, а все шукає якоїсь „золотої середини.“

Дальше з глибини душі сказав посол: „Як то? чиж руску націю має становити лишень хлопство?!“ Отже ми сей висказ посла вважаємо за чисту обмилку (хоч таких обмилков трохи за багато, як пр. характеристика у Відни мужиків що до битя в пил і цїлованя рук) і посол певно хотів сказати, що в нас за мало своєї інтелігенції урядничої; так впрочім менше більше виходило з предмету бесіди.

Однакж і сей погляд зовсім нерадикальний. Радикали кладуть найбільшу вагу на класу продукуючю у нас, на селян, на „хлопство“ і змаганєм їх є, щоби то „хлопство“ стало інтелігенцією і становиском суспільним на рівні з усіми иньшими. Радикали посвьящають тому „хлопству“ цілу свою працю і любов і видять у піднесеню того „хлопства“ кращу долю на будучність.

Ще одну справу піднесемо (дрібніщі погляди розсуджувати було би за довго) іменно викупино ґрунтів більшої посїлости. Посол заявив, що се річ за далека і він би був радше за тим, щоби камера продавала добровільно ґрунта Гуцулам.

То все дуже добре, тільки знов не лицьє радикальному послови, бо ся точка входить до програми радикальної. Впрочім багато є таких річей далеких, за котрими однакж і сам посол обстає, от хоть би й поділ Галичини.

З сего всего виходить наглядно, що посол не чує ся поміж радикалами так, як у себе дома, що для него ті справи, про котрі радикали вже рішили й крайне слово сказали, ще за далекі, ще для него не зовсім ясні, що він видить для полагожденя їх иньшї стежки. Ми нарочно підчеркували при поодиноких уступах, що на погляди а навіть на тон бесіди посла не писав би ся жаден із радикалів. Що більше внесенє дра Даниловича (ухвалєне одноголосно

зібраними), щоби посол „придержував ся одної народної рускої радикальної партії і щоби у раді державній старав ся як найкорше підпирати і ставити внесеня з програми радикальної“ поминув у своїй відповіді посол мовчачкою, а приватно заявив, що він, розуміє ся само собою, годить ся на сю точку, коли вже й на иньші згодив ся. Тільки-ж забуває посол, що всякі приватні заяви мають лишень субсидіарне значіне і таких заяв (ми посла о те не посуджуємо) можна кожного часу виперти ся.

Друга річ, котрої не можна не замітити в промові посла, се нерішучість і необдуманість его поглядів. Коли послови не подобають ся погляди радикалів, так же повинен він мати яко політик і яко заступник руского народу в раді державній на то місце иньші погляди, але рішучі і певні. Від посла до ради державної можна цілком рішучо вимагати, щоби він мав ясний погляд на справи, котрі належать до компетенції ради державної; атже він тах у сих справах забирає рішаче слово, він може своїм словом єї справи підперти й піддержати або знов може своїм рішачим словом не допустити до ухваленя тих справ.

Повинен дальше посол і то мати на думці, що переконаня політичні річ зовсім серіозна, не годить ся-ж єї переконаня вироблювати доперва в останній хвили, коли за се доперва хто заінтересує, але треба їх обдумати трохи передом, особливо коли посол дуже добре знає, що він здавати-ме своє справоздане перед виборцями і своїми прихильниками, котрі не трохи натерпіли ся, не мало положили трудів, заки вибрали д-ра Окуневського на посла.

Ніхто не може примусити посла, щоби він держав ся сеї або тої партії, але виборці мають право жадати від посла, щоби він з ними в погледах суспільних і політичних не розходив ся і для того кожний посол обовязаний виразно і ясно заявити, до якої партії політичної він належить.

Радикал.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 11. вересня 1897.

Є. Ем. кардинал Сембратович занедужав сильно. По дораді лікарів кардинал рішив ся віддати операції і вислав передовсім телеграму до напн з прошенем о благословене. В четвер зійшла ся львівська капітула для прощаня і завіщаня. Відтак наступила сповідь, а в п'ятницю архиерейська літургія. Нині, котру переведе в суботу, 011-ий год. перед полуднем відбуває ся операція, на припоручене віденського професора Нотнагла, львівський лікар проф. Рідігер.

Правительствена поміч. З суми 41.000 зр., які зібрано для потерпілих від останніх повеній, призначило міністерство між иньшими для Чехії 10.000 зр., для Морави 3.000 зр., для Шлеску 2.000 зр., а для Буковини 1000 зр.

Зміни в румуньскім консуляті. На другий тиждень в суботу попрацає наше місто на все румуньскій консул Стаматі-Стаматіяді, котрого перенесено до Ісмаїлю. Яко его наслідника призначено теперішнього консула в Ісмаїлі Коголіччану.

З волоских кругів. Черновецька волоска газета „Patria“ доносить, що пос. др. Попович, котрий, як звісно, яко заступник волоского клубу брав участь в переговорах парламентарної більшости з правительством, поверне сими днями до Чернівців і здасть своїй партії справу з політичного положеня.

Мадяри а Русини. Черновецька „Patria“ доносить в своїм останнім числі, що в малярській газеті Budapest Hirlap хтось написав з Чернівців статью про буковиньских Русинів і дуже симпатично відізвав ся о народовах. Автор статі закидає буковиньским Волохам, що они за помічю правительства, Німців, Поляків і Вірменів утискають Русинів та заперечують без всякої рації право Русинів до православного релі-

гійного фонду. Не маючи тої статі в руках, ми не можемо тут нічого від себе сказати, поки нам один з наших угро-руських дописувателів не надішле докладніші вісти. Але ось що цікаве: Patria при кінці своєї нотатки додає від себе: „Гратуємо нашим руским конпатріотам до сего союзу.“ Се перший раз, відколи взагалі існує національно-волоска праса, нам лучає ся читати таке гарне слово, як „конпатріот“, на нашу адресу. Ми негуємо сеї відрадний факт з задоволенем і бажали-б, щоби се був знак на ліпші і справедливіші відносини між проводирами обох автохтонних народів.

Немиле доходжене. Під сим титулом ми помістили в останнім числі нашої газети новинку, в котрій донесли після слів міського радного Бальтінестра, що директорка п. Гріліч приказала ученицям купувати шкільні книжки лише в одній книгарні. По переведенім доходженю показало ся, що донесене радного Бальтінестера фальшиве і що его слова треба при- нимати з певною резервою.

Сьпіваки голодують. Сьпівацка трупа Наді Славянської, котра сего літа з таким величезним повожденем давала в Чернівцях концерти, перебуває тепер на Угорщині. В місті Пяти церквах їм так зле поводить ся, що не мають з чого жити, і тому голодуючі сьпіваки удали ся до російского консула в Будапешті о матеріальну поміч. Мадяри не хотять слухати російської пісні, бо запам'ятали єї ще з 1848 р. досить добре, але чи з приємністю, то вже иньша річ. Добру память мають ті Мадяри!

Еміграційні агенти розпочали роботу. Порозсидали по стрийскім повіті такі листи: „Вельможний Пан Возний Судовий доручаючий позви до села Добряни, Стрий. Udine- Via Aquileja Nr. 29. Italia. — Поважаний Пане! З нинішнім днем постановив я розширити свої торговельні відносини і на той повіт в надії, що Ви, маючи широкі знакомости так в місци, як і в околици, могли би мені придбати численну клієнтелю, прошу о ласкаве подане мені своєї ближшої адреси в ціли дальшого порозуміння. — Легкий, значний і чесний (?) побічний дохід придасть ся певно кождому, отже не сумніваю ся, що нинішнє письмо стане задатком тривалої межі нами знакомости і зисквоюї для обох сторін кореспонденції. Не можуть або не хотючи користати з нагоди, прошу подати той лист котрому з своїх товаришів, за що буду Вам дуже вдячний. Повідомляючи, що на кореспонденції до Італії має бути марка за 5 кр. (на листі 10 кр.), дякую наперед за ласкаві труди і очікуючи відповіді: остаю з поважанем Nodari Silvio.“ Супроти сего повинна наша інтелігенція, що стикаєсь з народом, не засипляти справи, але завчасу отворити очи нашим селянам, щоби не було за пізно, коли еміграційна горячка вибухне з новою силою.

Засуджений посол. В справі посла Шаера, котрого засуджено за образу маєстату на 8 місяців в'язниці, буда сими днями депутация під проводом д-ра Люегера у Гр. Баденіого і просила, щоб він предложив засудженого посла цесареві на уласкавлене, бо инакше Шаер утратив би посольскій мандат. Гр. Бадені обіцяв, що розгляне цілу справу докладно.

Де жидів нема? Звісно, що тепер жиди всюди тиснуть ся. Є їх по менших становисках доволі значне число. Як передше жиди утікали від війська, так тепер їх там повно; також є они при жандармерії. Тільки при ескарбовій сторожі ревізорів-жидів нема. В цілій Галичині нема ні одного „фінанцаха“-жиди, а на Буковині ледви кількох.

Справу дефравданта Тадея Лещиньского віддала у вівторок дирекція краківского товариства обезпечень під напором опінії публичної в руки прокуратури державної, котра розпише за ним гончі листи. Варта би — ниніше Kurjer Lw. — долучити до тих листів фотографію сего панича, котрий, маючи тисяч кільксот зр. річно пенсії, утримував з люксусом устроєне мешкане з чотирох комнат, мав службу в ліберії, в пивниці найліпші вина, давав угощеня для золотої молодежи і забавляв ся польованями. Дефравдант сеї не лиш побирав премії за непогорівші доми, але і сироневірів гроші

сиротинські, які мав зложити в депозиті судовім. Случай відкрив веї его обманьства і дефравдації, тож веї питають: А де діла ся контролю? Говорять, що в товаристві краківскім можна і нині ще без перепони допускати ся мальверсацій. Треба надіяти ся, що дирекція покрие цілу шкоду, а обезпечені не потерплять. Дирекція бере велику платню, щоби виконувала контролю, а скоро сего не зробила і занедбала свій обовязок, то повинна безусловно заплатити шкоду. Рівно-ж треба надіяти ся, що начальні посади не будуть синекурами і що будуть поручені фаховим силам, а не дилетантам, котрі, будучи достойниками, по-при адміністроване власним маєтком і маршалковане лиш дойдять виповняти свої уряди в товаристві. Не творіть синекур для дармоїдів, лиш заплатіть добре тим, котрі чесно і совісно трудять ся! В інституціях „obywatelskich“ заведіди ще збанкотований панич має першенство перед людьми праці.

Продав жінку. В однім селі комітату сатмарского на Угорщині один гірник залюбив ся в жінці скляря, що у него він мешкав, а що скляр не хотів розвести ся з жінкою, заключили мирні муштини межі собою такий договір: „Угода! Низше підписані посвідчають, що я продав свою жінку, з котрою був вінчаний 6. квітня, гірникови А. Н. за 7 зр. з тою заміткою, що я єї більше не хочу. Сли би через се повстало яке непорозуміне, то най судить суд.“ Слідують підписи продаючого, купуючого і сьвідків. Жінка згодилася і перейшла жити до гірника.

Нещаслива ялиця. На границі села Смильної і Бистриці під Миколаєвом лежить стара ялиця, котру тамошні селяни оминають із страхом, а сама згадка о ній наповняє їх грозою. Звуть єї селяни „нещасливою ялицею.“ Ото єї історія. Літ тому дев'ятнадцять підчас бурі схоронив ся селянин під ялицю, що стояла сама одна при дорозі. Грім ударив в ялицю і убив селянина. Ялиця усихала, але стояла дальше. За кілька літ схоронив ся опять під нею пастух з чередою овець, знов ударив грім; тим разом убив лиш кілька овець, а пастуха поразив тяжко. Селяни постановили нещасливу ялицю спрятати, а іменно порубати і спалити. Було се в зимі. Селян занятих стипанем ялиці налав скажений вовк і одного з них вкусив в руку. За кілька тижнів селянин сеї помер в дрогобицькім шпиталі, де стверджено, що причиною смерти була встеклизна. Недавно иньший селянин хотів забрати сю ялицю на віз і завезти домів; надтягнула буря і знов селянина убив грім. Справді „нещаслива ялиця.“

Наука, штука і література.

Наша Монархія (Unsere Monarchie). — Сего красного діла виїшли вже зошити 5 і 6 та обнимають: перший з них види з Чехії як: чеську Швайцарию, чеські замки, та види міст Табора, Шільзна, Єнджіхового Градеца і др.; — другий представляє види з нашої Буковини. Перші пять карток сего зошиту ставлять нам перед очи види найкрасших і найважніших будинків в Чернівцях в так вірнім рисунку, що здає, ся як би ми їх таки в натурі перед собою бачили. Дальше ідуть: місто Сучава і розвалині тамошнього замку, монастир Драгомірна, монастир Сучавица і незвичайно-оригінальну церков в тім монастирі, цілу помальовану зверху образами сьвятих і сценами з сьв. письма; наконець монастир Путна і види з буковиньских гір. Видавництво се, котре при веї своїй гарносьи і обємности є дуже дешеве, бо зошит коштує всего лиш 50 кр., поступає так скоро, що до Різдва буде готовий цілий перший том, обнимаючий 12 зошитів. Пренумерувати можна в кожній краєвій кнгарні або у Відні: Georg Szeliński k. k. Universitäts-Buchhandlung, Wien I. Stefansplatz 6.

Телеграми „Буковини“.

З дня 11-го вересня 1897 року.

Тотіс. Цісар приїхав з великою воєнною дружиною на маневри до Тотіс. Німецький цісар приїде до Тотіс завтра в полудне; туди приїде тепер також шеф генерального штабу російського Обручев. Цісаря приймали архикнязі Осип, Райнер і Евген. Місто святочно прикрашене.

Відень. Урядова Wiener Ztg. оголошує цісарський патент, котрим скликає ся раду державну на 23. вересня.

Гогенштадт. Вчора у фабриці бавовни Вільгельма Браса і синів пук тут котел, причім згнуло 11 людей, 7 тяжко, а 25 легко покалічило ся. Чому котел пук, не знати; мабуть котел мав якусь хибу, що єї зверху не було знати. Фабрику зараз застановлено, 1000 робітників остало ся без хліба, але небавом мають фабрику знов пустити в рух.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин

Чернівці, ул. паньська ч. 16.

Виготовляє убрання мужескі після найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовлення з провінції виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбуватись ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Звенована р. 1885-ім.

Літні плащі (берцігери) від 14 зр. в гору.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх антиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флашки зі знамем знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві. Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.

НОВА ФІРМА РІТБЕРГ і ШЕНБАВМ В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хінського срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російських кальшонів і черевиків до снігу.

Кальшони
легкі, 75 грамів.

для мужчин 1-90
„ панв 1-65

Високі і низькі

КАЛЬОШІ,
з задю витяті для ш. офіцирів.

Великий вибір
ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ

для мужчин і женщин, дівчат і хлопців.

Найновіші!

черевики для гімнастики з гуми.
а 1-10

Кальшони для дітей, навіть одолітних.

10% рабату!!

даємо лише ми від ціи за біле др-а Єгера після ціниціка.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи почавши від 1-58 зр.

ЧЕРЕВИКИ

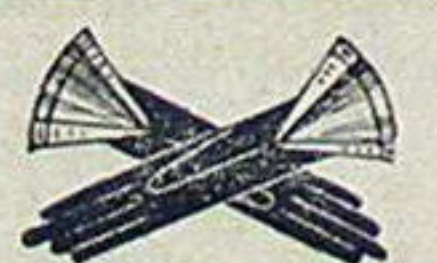
для мужчин, шкіряні, з гумою, . . . 2-50 зр. — 6- — зр.
„ хлопців „ „ . . . 2-50 „
„ дам, „ „ . . . 2-50 „ — 5- „
„ „ до шнурованя . . . 2-35 „ — 6- „
„ „ до заціплюваня . . . 3-98 „ — 7- „
„ „ лякерки, мешти з шпангою 1-75 „ — 2-10 „
„ „ з козячої шкіри, мешти 1-35 „ — 1-55 „
„ дівчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger 1-85 „ — 3- „
„ дитий „ „ . . . 1-10 „ — 2-10 „
„ хлопців, ЧОБІТКИ „ „ . . . 3- — „ — 4-25 „

Великий вибір **ЧЕРЕВИКІВ до гімнастики до стикування!**

Найновіші Краватки

вузли, маши, Левалієла до вязаня,
від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

Рукавиці Glacé,

з оленя шкіри, з шведско-го шовку, з ниток найліпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД

правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад
ЦИЛІНДРІВ і кляків,
з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад
з фабрики
І. ГІКЛЯ і Синів

в Найтішайни

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, чорної і иншої барви, почавши від 1-18 зр., для мужч., тирольскі від 1-18 — 2-28 „ хлопців тироль. від 0-78 — 1-18 „ дитий капелюшки моряків боброві в ріжних барвах, від 1-98.

ПАРАСОЛІ

з зелізними ручками

з чистого шовку від 3- — 6- „ на-лів зі „ 1-38 — 1-98. з чистої вовни „ 1-58 — 2-18. на-лів з вовни „ 0-98 — 1-58. з англійськими дерев'яними ручками від 0-75 — 1-90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ПАРАСОЛІВ
полотняних.

найновіші АНГЛІЙСКИ ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір

БІЛЯ

для мужчин, гладке від 1-10 поч. „ „ з фалдами „ 1-38 „ „ „ гафтоване „ 1-58 „

КАЛІСОНИ

з найліпшого Gradl-полотна, французескою крою від 0-98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в инних барвах, від 0-18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах,
12 штук від 0-80 — 1-10.

ПОНЧОХИ
від 1-50 — 3- —

КОВНІРИ

і МАНШЕТИ

Маншети, I. сорти, почвірні, 6 штук 1-80.
Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1-50.
Ковніри I. сорти, почвірні, 6 штук 1-05.
Ковніри II. сорти, почвірні, 6 штук 0-90.

Ковніри для хлопців
6 штук 0-80.